

משיגורי וחידושי הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א יש להימנע מלקנות בחנות שהשלט שלהם הם באותיות לועזיות

לכבוד הרה"ג רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

יצאתי לקנות לעצמי בגד לחתונת בתי, עברתי ברחוב רבי עקיבא שבעיר התורה בני ברק וראיתי שהשלטים על רוב החנויות כתובות באנגלית.

הרגשתי בזה טעם לפגם, הרי בבני ברק אין כמעט תושבי חוץ לארץ, והכיתוב על השלטים אינו בשביל לעזור לאלו שאינם מכירים לשון הקודש, אלא יש בזה קצת נחיתות, וכאילו רוצים להראות שחנות שהשלט שלה היא באנגלית, היא טובה יותר.

שאלתי היא, האם הרגשתי נכונה שיש בזה טעם לפגם, ואם כן, האם אכן יש להימנע מלקנות בחנות שהשלט שלה באנגלית, ומה הדין, כאשר החנות שהשלט שלה בלשון הקודש, היא קצת יקרה יותר, האם ראוי להוסיף קצת כסף, כדי לקנות בחנות שמכבדת את עצמה, והשלט שלה הוא בלשון הקודש?

תשובה:

יש להימנע מלקנות בחנות שמשנים לשונם, וכותבים שלטים בלע"ז, וגם אם בחנות השניה, המחיר יקר יותר, מצוה לקנות בחנות השניה. ולא די לקנות בחנות השניה, אלא יש לשלוח מכתב לבעל החנות, ולכתוב בו רצינו לקנות אצלך, אבל בגלל שאתה מתבייש עם אותיות לשון הקודש, ואתה כותב שלטים בלשון העמים, נמנענו ולא קנינו אצלך.

מקורות ונימוקים:

עם ישראל נגאלו בזכות שלא שינו לשונם, וכתב במשנה ברורה (סימן קא ס"ק יג) שהיו מקומות ששינו את סדר התפילה מלשון הקודש ללשון העמים, ועבירה גוררת עבירה שדלגו הברכה של קבוצ גליות וברכת ולירושלים עירך, וכשם שרוצים להשכיח זכרון ירושלים, כן רוצים להשכיח לשון הקודש מישראל פן יגאלו בזכות שלא שינו את לשונם, הקדוש ברוך הוא ישמרנו מדיעות אפיקורסות כאלו.

כתיבת השלטים בלשון לע"ז, כאשר אין בזה כל צורך, וכל התושבים מבינים לשון הקודש, יש בזה טעם לפגם, וזה נובע מנחיתות של קטנות המוחין, וחושבים שאם יכתבו אותיות לועזיות זה יראה כאילו זו חנות יוקרתית, אבל האמת שלא רק שאין זו חנות יוקרתית, אלא שהשלט זועק שהבעלים של החנות הוא אדם נחית, ורוצה להדמות לחוקות העמים, ולנו יש את הכתב של הקב"ה, וזה בבחינת "אותי עזבו מקור מים חיים, לחצוב להם בארות נשברים", ויש בזה זכרון לאפיקורסים אלו, שרצו להשכיח לשון הקודש, ולכן מצוה גדולה לעקור את התופעה הזו, ובוודאי שיש להימנע מלקנות בחנויות אלו, וכיון שזה נשתרש, ומצוה לעקור מהשורש, מצוה גדולה לקנות בחנויות שהשלטים שלהם בלשון הקודש, גם אם זה יקר יותר.

התורה נתנה חשיבות גדולה לכתב, ואומה שיש לה כתב משלה יש לה חשיבות מיוחדת, וכמו שאמרו במגילה (דף י"ב) שהקב"ה העניש את בבל על שהחריבו את בית המקדש, ואמר (ישעי' י"ב) "והכרתי לבבל שם ושאר ונין ונכד" ודרשו חז"ל שם זה הכתב, שאר זה לשון, נין זה מלכות, ונכד זה ושת. הרי שאחד העונשים של בבל, שהכתב שלהם יאבד, ויכתבו בכתב אחר.

עוד אמרו בגיטין (דף פ"א) שרומי נקראת מלכות שאינה הוגנת ואמרו בגמרא, ואמאי קרי לה מלכות שאינה הוגנת, משום דאין להם לא כתב ולא לשון. [וביאר המהר"ל, שיש שבעים לשונות כנגד שבעים שרי אומות העולם, ברם שרו של מלכות רומי הוא סמא"ל, והוא אינו בכלל שבעים המלאכים הסובבים את כסא כבודו יתברך, ולכן אין להם לשון].

והוא בבן יהוידע (ע"ז דף י"א) שהכוונה שלקחו הכתב והלשון מאומה אחרת, כאשר תמצא עתה שמלכות אמריקה אין להם לשון משלהם, אלא לקחו הלשון ממלכות אנגליה, והטעם שיש להם חסרון בשתים אלו, שהכתב תלוי בידים, והלשון בפה, ועשו נתברך בידים זה החרב, מפני כי היה ציד בפיו.

הרי שאומר שאין לה כתב זה בושה בשבילה, וזה עונש עבודה, והיא נקראת מלכות שאינה הוגנת, ואם כן אומה שיש לה כתב, ועוד כתב החשוב ביותר, שבו נתנה התורה, והקב"ה משתמש בכתב הזה, בוודאי שאין מה להתבייש בו, ויש להשתמש רק בו.

אמנם צריך גם לעשות מחאה מועילה על התופעה המבזה, שבעלי חנויות חושבים שאם יכתבו באותיות לועזיות זה יראה כחנות יוקרתית ואנשים יבואו לקנות שם, ולכן מצוה לשלוח להם מכתב, ולכתוב שם, חפשונו בגד, ורצינו לקנות אצלך, אבל בגלל שאתה מתבייש עם אותיות לשון הקודש, ואתה כותב עם לשון העמים, נמנענו ולא קנינו כאן, וקנינו במקום שהמחיר יקר יותר, אבל אצל מוכר שכותב שלטים בלשון הקודש.

קבלנו הוראות פינני עקב השריפה המתקרבת, מה לפנות קודם, ספרי קודש, או רכוש ובגדים

לכבוד הרה"ג רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

ביום חמישי כ"ג מרחשוון היה פיגוע הצתות של ישמעאל ברחבי ארץ ישראל, בעיקר פגעה השריפה בעיר חיפה, והשלטונות הורו לתושבים בכמה שכונות להתפנות מבתיהם.

האברכים שקבלו את ההוראה להתפנות, התקשרו בדחיפות לשאול, מה סדר הפינוי מהבית, כאשר הפינוי בהול, ואין זמן לפנות את כל הבית, יש להם בבית: תפילין, מזוזות, ספרי קודש, סכומי כסף, תכשיטי זהב, כלי כסף, בגדים לילדים ולהורים, האם צריך תחילה לפנות את תשמישי הקדושה וספרי הקודש, ורק לאחר מכן לפנות את דברי הערך, או שאפשר לפנות תחילה את דברי הערך, והבגדים?

תשובה:

ראשית יציל את התפילין והמזוזות, כי הצלתם אינה לוקחת זמן רב ואם לא יצילם יש בזה בזיון הקודש, אבל לגבי ספרי קודש, שהפינוי אורך זמן רב ויש בזה טירחא גדולה, ובניתיים יפסיד את כל רכושו, וישאר בעירום ובחוסר כל, מותר מעיקר הדין להקדים ולפנות את רכושו, קודם שמפנה את הספרים.

נו דואג על איבוד ימיו

ו, צריך ללמוד קל וחומר, על של קדמונים, המובא באגרות דואג על איבוד דמיו ואינו דואג אינם חוזרים.

"זמן זה כסף" - אמירה שבאה משום שניצול הזמן מאפשר זה אווילית זו, המעמידה את את הזמן, שהוא האוצר היקר ת ממנו.

זיכר הגמור, שכסף הוא זמן, של זמן, שאפשר היה לנצל

שראל

לחפץ חיים היה צער על ספר ושום שאת הזמן שהיה דרוש כול להקדיש ללימוד תורה.

נאל לוינשטיין זצ"ל, שבעת די לפרנס את אמו שהייתה רח"צ ב'ורשה' לרחוץ לכבוד כל המעונות שהריוח באותו זמנו, שאם עמל של שבוע זוי עדיף להשקיע את הזמן פני כל אחד ואחד, ואין שום שכר, עזב את 'ורשה', ונסע ועבודת ה'.

זקה גדולה והריוח ממנו רב, צסקה יצאו מהמחזור, וכל זעצבות מסוימות, אך לאחר גלעולם האמת עם מחשבה לשם אומרים לו שהמצוות חלקם נלקחו ממנו מחמת זה שלוש ולרביע, אם זה מחמת שלא עשה המצוה

זאמת מחזקת את הנשמה דם, לא היו חוטאים לעולם

ז' עד עלות השחר, כל זמן דומה למלאכים שאין ליצר

הידיעה, ואין דבר שמחזק ז וחשובים, אך לדאבון לב

דו, מה הוא הדרך האמיתי זיה נקל לו לטהר מכל רע

בוננות יהיה נקל לו לטהר